

LETNO POROČILO ZA LETO 2014

Ars Vitae- Društvo za pomoč odvisnim od nedovoljenih drog je prostovoljno, samostojno, nepridobitno združenje oseb odvisnih in ozdravljenih od nedovoljenih drog, njihovih svojcev, strokovnih delavcev in drugih oseb, ki se združujejo zaradi medsebojne pomoči in uresničevanja skupnih interesov. V aprilu 2012 smo pridobili status humanitarnega društva iz strani Ministrstva za delo družino in socialne zadeve, novembra 2014 pa strokovni verifikaciji javnih socialnovarstvenih programov (MOSTOVI in DNEVNI CENTER ZA OTROKE IN MLADOSTNIKE) pri Socialni zbornici Slovenije. Z obema programoma delujemo s 1.1.2015 kot petletna programa MDDSZ.

Osnovni cilj društva je pomoč in izboljšanje kvalitete življenja oseb odvisnih in ozdravljenih od nedovoljenih drog, ter njihovih svojcev.

Člani društva so pretežno strokovni delavci CSD Ptuj, ki se pri svojem delu srečujejo z odvisniki od prepovedanih drog in drugi strokovnjaki iz Slovenije, ki se ukvarjajo s problematiko odvisnosti. Uporabniki, ki poiščejo pomoč v naših programih, niso člani društva in prihajajo občasno tudi iz občin izven UE Ptuj. Uporabniki se vključujejo v naše programe prostovoljno in lahko kadarkoli iz njih tudi izstopijo. Naše storitve so za uporabnike v celoti brezplačne. Programe društva vodijo strokovni delavci po ZSV, saj imajo vsi opravljen tudi strokovni izpit iz socialnega varstva, ob pomoči prostovoljcev, ki imajo pretežno visokošolsko izobrazbo in so iskalci zaposlitev.

V letih od 2011 do 2014 smo izvajali dva projekta, oz. programe:

1. MOSTOVI

Program Mostovi, ki ga izvajamo že od 2006 leta naprej izvajamo skozi vso leto. Program smo v letu 2014 verificirali pri Socialni zbornici Slovenije in novembra 2014 dobili naziv – strokovno verificiran socialnovarstveni program za obdobje 7 let. S 1. 1. 2015 pa je program sofinanciran s strani MDDSZ za dobo petih let.

Program Mostovi zagotavlja celovit pristop k preprečevanju zasvojenosti pri že ogroženih otrocih, mladostnikih, z različnimi težavami v odraščanju ter drugih uporabnikih prepovedanih drog v različnih fazah zasvojenosti. Uporabnikom nudi kontinuirano pomoč skozi celoten proces srečevanja s problemom zasvojenosti: od identifikacije problema, reševanja trenutnih življenjskih stisk, motiviranja za vključitev v zdravljenje, informiranja o možnih oblikah pomoči in programih zdravljenja, nudenja podpore in pomoči v času spreminjanja življenjskega sloga ter pomoči pri psihosocialni rehabilitaciji.

Vzporedno pa zagotavlja pomoč in podporo staršem in svojcem že ogroženih otrok, mladostnikov in mlajših odraslih-uporabnikov prepovedanih drog, v vseh fazah procesa reševanja problema zasvojenosti njihovega družinskega člana: potrebujejo informacije o

zasvojenosti in možnostih reševanja zasvojenosti svojega družinskega člana, ustreznih oblikah zdravljenja, podporo in strokovno pomoč v času zdravljenja njihovega družinskega člana, urejanju skrhanih družinskih odnosov, osebnostni rasti, pripravi na vrnitev družinskega člana v domače okolje, urejanju družinskih odnosov po vrnitvi družinskega člana v domače okolje.

Program je dostopen vsem, ki potrebujejo pomoč pri reševanju problema zasvojenosti zase ali za svojega družinskega člana, vključitev v program pa je prostovoljna. Za uporabnike prepovedanih drog je program nizkopražen, z izjemo reintegracijske skupine, v katero se lahko vključijo le uporabniki, ki so vzpostavili abstinenco, v soglasju z ostalimi člani reintegracijske skupine.

Osnova za delo z uporabnikom so potrebe konkretnega uporabnika- individualiziran pristop in fleksibilnost programa, glede časovne dostopnosti in vsebine dela. Uporabniki ves čas aktivno sodelujejo pri načrtovanju, izvedbi in evalvaciji programa.

V letu 2014 je bilo vključenih **102 uporabnikov**. Od tega 56 žensk in 46 moških.

Od 102 uporabnikov je **10** takšnih, ki niso iskali pomoči v zvezi z zasvojenostjo od nedovoljenih drog, ampak so želeli **osebno pomoč**, ko so se znašli v različnih stiskah. Ena uporabnica je šla v program zdravljenja Zavoda Pelikan Karitas z namenom ureditve svojega življenja, ki ga je po dveh mesecih zapustila in je sedaj vključena v terapevtsko delo v našem programu. Vsi uporabniki so vključeni v individualne obravnave.

Od 102 uporabnikov je **10 mladostnikov in mlajših odraslih**, ki so se zaradi različnih težav v odraščanju (šolski neuspeh, neurejene socialne razmere, težave s starši, slaba samopodoba) znašli v socialni stiski in so eksperimentalni ali rekreativni uživalci prepovedanih drog ter so v nevarnosti, da postanejo zasvojeni. Vsi ti uporabniki so mladoletni in dijaki srednjih šol. 9 uporabnikov je bilo vključenih v skupinsko obliko dela v obliki delavnic-5 x mesečno, en uporabnik je vključen v samo individualno obliko dela.

Od 102 uporabnikov je **41** takšnih, ki so **v različnih stopnjah urejanja zasvojenosti**:

- od teh jih je **18 vključenih v reintegracijo**, 14 jih vzdržuje abstinenco, 4. so začeli spet z jemanjem drog. Vsi uporabniki so vključeni v individualne obravnave, 9 jih je vključenih tudi v skupinsko obliko dela v obliki delavnic 1 x tedensko.
- Od teh je **23 ali še zmeraj aktivnih uživalcev drog**: od katerih jih je 9 vključenih v metadonski program (3 ženske, 6 moških), ostali-14 uporabnikov-so uživalci nedovoljenih drog, od katerih so 3 ženske ter 11 moških. Vsi so vključeni v individualno obliko dela.

Od 102 uporabnikov je **41 svojcev**, od katerih je 7 vključenih v skupinsko delo, samopomočno skupino – 1x mesečno in delavnice s Skupino staršev za osebnostno rast – 1x mesečno, vsi so vključeni v individualne obravnave.

Za individualna srečanja z uporabniki je bila pisarna odprta vsak delovni dan, od 8.00 do 16.00. Skupinsko delo z uporabniki smo izvajali v pisarni tudi izven poslovnega časa, ob dogovorjenih terminih (torek do 17.00 in sredo, od 17.00 do 20.00).

Telefonsko svetovanje je bilo uporabnikom na voljo vsak delovni dan od 8.00 do 20.00, na telefonski številki 031/519 902.

UČINKI PROGRAMA

Učinke programa merimo skupaj z uporabniki na osnovi vstopnih vprašalnikov ter individualnih osebnih načrtov, s katerimi evalviramo dosežene učinke. Vključeni smo v enotno evalvacijo pri IRSSV.

Doseženi učinki programa so zelo dobri, saj ob naši pomoči večina uporabnikov-uživalcev drog, aktivno spreminja življenjski slog in opušča uživanje nedovoljenih drog:

- 12 uporabnikov, uživalcev drog, se je vključilo v visokopražne programe zdravljenja,
- 2 uporabnika nadaljujeta zdravljenje v visokopražnih programih,
- 2 uporabnika čakata na sprejem na zdravljenje v različna programa zdravljenja,
- 9 uporabnikov je vključenih v metadonsko zdravljenje,
- 14 uporabnikov uspešno vzdržuje abstinenco,

Od 18. uporabnikov, ki so vključeni v program z namenom reintegracije, jih 14 uspešno vzdržuje abstinenco, 4. uporabniki pa so ponovno začeli uživati nedovoljene droge.

7 uporabnikov, vključenih v skupino za reintegracijo, je našlo ustrezno zaposlitev, ostali so v fazi aktivnega iskanja zaposlitve. 1 uporabnica reintegracijske skupine se je vključila v šolanje, v program Kozmetični tehnik.

Svojci, ki so vključeni v skupino za samopomoč, delavnice za starše in hkrati v individualne obravnave, izražajo zadovoljstvo s programom, saj se ob podpori skupine in zaposlenih v programu lažje spopadajo s težavami, ki jih imajo ob soočanju s problemom odvisnosti svojega bližnjega ter izboljšujejo kvaliteto svojega življenja.

Skozi vse leto pa potekajo tudi naslednje aktivnosti:

- sodelovanje z institucijami v lokalnem okolju z namenom pomoči uporabniku: CSD Ptuj, Dijaški dom Ptuj, Zavod za zdravstveno zavarovanje, Zavod za zaposlovanje, Zdravstveni dom Ptuj, Vzajemna, Triglav, MO Ptuj, Podjetje za stanovanjske storitve, Okrožno sodišče na Ptuju idr.,
- sodelovanje z nizkopražnimi ter visokopražnimi programi zdravljenja in psihosocialne rehabilitacije z namenom pomoči uporabniku: Zavod Pelikan Karitas-Skupnost Srečanje, Center za preprečevanje odvisnosti Maribor, Zdrava pot, Projekt Človek, metadonske ambulante, CSD Kranj- Katapult, Center za zdravljenje odvisnosti od prepovedanih drog Ljubljana...,
- ozaveščanje o problematiki odvisnosti v lokalnem okolju (informiranje preko medijev, predavanja za starše in mladostnike, posveti, okrogle mize, radijske in televizijske oddaje (lokalne), članki v lokalnem časopisu, sodelovanje z drugimi institucijami idr.).

IZVAJALCI PROGRAMA

Ime in priimek	Izobrazba (smer/stopnja)	Delovno mesto (strok. vodja/str. delavec/laični delavec)	Vrsta zaposlitve (redna zaposlitev, v okviru APZ (javna dela, invalid invalidu),	Vir financiranja zaposlitve (MDDSZ, občina, ZRSZ, drugi viri)*	Št. opravljenih ur v programu v letu 2014
Polona Toplak	Univ. dipl. filoz. in ped. VII. stop.	Strokovni delavec	Zaposlitev za določen čas 1.1.2014-2.8.2014-pol. del. čas	MDDSZ: 614	614
Daniela Jurgec	Univ. dipl. soc. del., spec., VII. stop.	Strokovni vodja	Zaposlitev za nedoločen čas 1.8.2014-31.12. 2014-polni del. čas	MDDSZ: 866 Občine: 6	672
Martina Kunčnik	Prof. raz. pouka, VII. stop.	Strokovni delavec	Zaposlitev za določen čas 1.1.2014-31.7.2014;- pol. del čas 1.12.2014-31.12.2014-polni del. čas	MDDSZ: 792 Občine: 172	964
Renata Štopfer	Dipl. soc. del, VI/2	Laični delavec	Zaposlitev za določen čas 1.1.2014-30.11.2014-polni del. čas	MDDSZ: 1904	1904

- Pogodbeno delo za finančno računovodske storitve smo izvajali po pogodbah (Marko Prah) ter za izvajanje supervizije (Marjan Kokot)

število prostovoljcev v programu v obdobju od 1. 1. 2014 do 31. 12. 2014: 4.

število vseh ur, ki so jih opravili prostovoljci v programu v obdobju od 1. 1. 2014 do 31. 12. 2014: 490.

Prostovoljec	Št. opravljenih ur v letu 2014	Vrsta dela	Vrsta dela glede na določila Zakona o prostovoljstvu*
Prostovoljec 1	120	oblikovalka ter	3
	158	izvajalka delavnic vodenje programa	2
Prostovoljec 2	56	pomoč pri napotitvi uporabnikov ustanove, sooblikovanje programa	3
Prostovoljec 3	120	Spremljanje uporabnikov	3

Prostovoljec 4	36	Terapevtsko delo	1
Skupaj št. prostovoljcev	Skupaj št. ur: 490		

2. DNEVNI CENTER

Dnevni center je kot primarno preventivni program namenjen učencem osnovnih šol, ki imajo učne in vedenjske težave, oz. otrok, ki jim starši ne morejo nuditi dovolj opore pri odraščanju.

Program Dnevni center za otroke in mladostnike se je izvaja že od 2006 in se je v letu 2014 izvajal prav tako od **1. 1. 2014** do **31. 12. 2014**. V novembru 2014 smo od Socialne zbornice Slovenije dobili strokovno verifikacijo javnega socialnovarstvenega programa za dobo 7 let, od 1. 1. 2015 pa petletno sofinanciranje programa od MDDSZ.

Uporabniki programa so bili:

- otroci/mladostniki z občasnimi/stalnimi učnimi težavami, katerih vzroki so v uporabnikovem okolju in potrebujejo stalno/občasno podporo, pomoč,
- otroci/mladostniki, brez učnih težav, želijo pa svoje delovanje, sposobnosti razvijati, se družiti, pomagati vrstnikom, razvijati občutek lastne vrednosti, ker jim družinsko okolje pri tem ne zmore ali ne zna pomagati;
- otroci/mladostniki, ki so prišli iz drugih jezikovnih in socialnih okolij, s težavami v komunikaciji, vključevanju v novo učno in socialno sredino,
- njihovi starši.

Večina otrok in mladostnikov izhaja iz socialno šibkega družinskega okolja, enostarševskih družin in družin, ki otroku in mladostniku težje zagotavljajo ustrezen psihosocialni razvoj. Zato je program zasnovan tako, da je ob neposredni podpori otroku in mladostniku zagotovljena tudi pomoč s svetovanjem staršem in skrbnikom.

Program Dnevni center za otroke in mladostnike se je izvajal vsak delovni dan od ponedeljka do petka od 14.00 do 20.00 ure, v prostorih Doma upokojencev Ptuj, Volkmerjeva ulica 10, 2250 Ptuj.

V letu 2014 se je v Dnevni center za otroke in mladostnike vključilo 124 različnih uporabnikov. od tega je bilo 99 uporabnikov mlajših od 18 let.

NAČINI IN METODE DELA

Pri izvajanju programa smo uporabljali naslednje metode dela:

- Metoda socialnega dela s posameznikom
- individualizacija in evalvacija dela: *pregled otrokovih in mladostnikovih potreb ter priprava individualiziranega načrta ob vključitvi otroka in mladostnika v Dnevni center za otroke in mladostnike skupaj s starši otroka in mladostnika ter specialnega pedagoga v programu. Sledi izbira osebe, ki bo izvajala individualno delo, določitev učnih strategij za morebitna šibka področja učenja, ki jih otrok in mladostnik vnaša v samostojno delo, določitev časa za izvajanje učnih vsebin ter določitev časa vključitve v tematske, medgeneracijske, kreativne vsebine,...* *Dosledno izvajanje individualiziranega načrta in spremljanje otrokovega in mladostnikovega napredka predstavlja učinkovit način motiviranja in napredka posameznika v skladu z njegovimi sposobnostmi. Pristop zahteva povezovanje s šolo in drugimi strokovnimi službami,*
- svetovalni in neformalni razgovori,

- individualno delo s starši/svojci (zajema svetovanje in zagotavljanje strokovne pomoči pri reševanju morebitne problematike v družini),
- motiviranje uporabnikov.
- Metoda socialnega dela s skupino
 - vzgojno učna pomoč (skupinska, medvrstniška pomoč),
 - skupinski razbremenilni pogovori (po določenem konfliktu, dogodku...),
 - tematske delavnice (zajema vključevanja otroka in mladostnika v skupinske oblike izvedbe z možnostjo sooblikovanja skupin in vsebin. Izvajajo se cilji s področja osebne rasti, vzgoje za nenasilje, strpnost, odgovornost, spoznavanje različnih kultur, komunikacija, humanizacija odnosov med spoloma, izvajanje programov Brain Gym, programa za razvijanje pozitivnega samovrednotenja mladostnikov, socialne igre),
 - likovno-kreativne delavnice (predstavljajo niz privlačnih vsebin: ples, žonglerske delavnice, likovne delavnice,.... Oblika izvedbe je skupinska, vključevanje posameznika pa temelji na svobodni izbiri in interesih. S vključitvijo prostovoljke, likovne pedagoginje, in na osnovi izjemnega interesa uporabnikov po likovni dejavnosti, je ustvarjen sistematičen načrt izvajanja tovrstnih vsebin pogosteje,
 - prostočasne športne, rekreativne in kulturne skupinske aktivnosti - druženje ob igrah,
 - delavnice/predavanja za starše/svojce (biti dober starš in tako prispevati h globalnemu cilju programa, to je učno uspešen, motiviran, odgovoren in kreativen otrok in mladostnik ter pridobivanje informacij za izboljšanje komunikacije v družini in kakovost življenja v družini),
 - izleti, ekskurzije.
- Socialno delo s skupnostjo
 - medgeneracijsko povezovanje (literarne in likovne vsebine, ki se izvajajo skupaj z uporabniki Doma upokojencev Ptuj in predstavljajo novo kvaliteto za vse uporabnike. Otroci in mladostniki se vključujejo interesno),
 - sodelovanje z drugimi za uporabnika pomembnimi institucijami (s šolo, oddelki CSD...),
 - ugotavljanje potreb in promocija programa v lokalnem okolju: program Dnevni center za otroke in mladostnike je od leta 2011 sestavni del Akcijskega načrta za neodvisno življenje invalidov v Mestni občini Ptuj.
- Izobraževanje in usposabljanje izvajalcev, supervizija
 - supervizija (poteka vsaki drugi mesec po dve uri v prostorih društva),
 - izvajalci se letno udeležujejo izobraževanj in usposabljanj; letno organiziramo usposabljanje prostovoljcev, ki poteka v obliki predavanj in delavnic.

SKUPINSKE OBLIKE DELA:

- Likovno-kreativne delavnice: izvajajo se enkrat na teden po dve uri. Vključevalo se je do 17 različnih uporabnikov.
- Športne igre: izvajajo se enkrat tedensko po dve uri. Vključevalo se je do 15 različnih uporabnikov.
- Tematske delavnice: izvajajo se dvakrat na teden po dve uri. Vključevalo se je do 12 različnih uporabnikov.
- Delavnice za starše: izvajajo se enkrat mesečno po dve uri. Vključevalo se je do 20 različnih uporabnikov.

IZVAJALCI PROGRAMA

Program so v letu 2014 izvajali :

Ime in priimek	Izobrazba (smer/stopnja)	Delovno mesto (strok. vodja/str. delavec/laični delavec)	Vrsta zaposlitve (redna zaposlitev, v okviru APZ (javna dela, invalid invalidu),	Vir financiranja zaposlitve (MDDSZ, občina, ZRSZ, drugi viri)*	Št. opravljenih ur v programu v letu 2014
Primer: Franci Novak	Socialno delo, VII. stopnja	Strokovni delavec	Zaposlitev za nedoločen čas	MDDSZ: 1988 občina: 100	2088
Jožef Topolovec	Univ. dipl. soc. del, VII. stopnja	Strokovni delavec, Strokovni vodja	Zaposlitev za dol.čas, s pol. delov.čas 1.1.2014-28.2.2014 – Zapo, za dol. čas, s polov. delov.časom 1.3.2014-31.7.2014 Zapos. za polni del.čas 22.9.2014-30.11.2014	MDDSZ: 784 Donacije: 396	1180
Martina Kunčnik	Prof. razred. pouka, VII. stopnja	Strokovni delavec	Zaposlitev za določen čas 1.1.2014-31.7.2014- s polovičnim del.časom 1.8.2014-30.11.2014- polna zap.	MDDSZ: 1120 Občina: 176	1296
Renata Štopfer	Dipl. soc. del, VI/2 stopnja	Strokovni vodja	Zaposlitev za nedol. čas 1.12.2014-31.12.2014- polni del. čas	MDDSZ: 184	184

Število prostovoljcev v programu v obdobju od 1. 1. 2014 do 31. 12. 2014: 15.
 Število vseh ur, ki so jih opravili prostovoljci v programu v obdobju od 1. 1. 2014 do
 31. 12. 2014: 1229 ur

Prostovoljec	Št. opravljenih ur v letu 2014	Vrsta dela	Vrsta dela glede na določila Zakona o prostovoljstvu*
Prostovoljec 1	274 (od 1.1. do 31.5.2014)	Individualno in skupinsko delo z uporabniki	3
Prostovoljec 2	60 (od 1.1. do 31.5.2014)	Individualno in skupinsko delo z uporabniki	3
Prostovoljec 3	269 (od 1.1. do 31.5.2014)	Individualno in skupinsko delo z uporabniki	3
Prostovoljec 4	68 (od 1.1. do 31.12.2014)	Individualno in skupinsko delo z uporabniki	3
Prostovoljec 5	64 (od 1.1. do 31.5.2014)	Individualno in skupinsko delo z uporabniki	3
Prostovoljec 6	30 (od 1.1. do 31.3.2014)	Individualno in skupinsko delo z uporabniki	3
Prostovoljec 7	71 (od 1.1. do 31.12.2014)	Individualno in skupinsko delo z uporabniki	3
Prostovoljec 8	92 (od 1.3. do 31.12.2014)	Individualno in skupinsko delo z uporabniki	3
Prostovoljec 9	72 (od 1.4. do 31.12.2014)	Individualno in skupinsko delo z uporabniki	3
Prostovoljec 10	38 (od 1.5. do 31.12.2014)	Individualno in skupinsko delo z uporabniki	3
Prostovoljec 11	26 (od 1.10. do 31.12.2014)	Individualno in skupinsko delo z uporabniki	3
Prostovoljec 12	21 (od 1.11. do 31.12.2014)	Individualno in skupinsko delo z uporabniki	3
Prostovoljec 13	14 (od 1.12. do 31.12.2014)	Individualno in skupinsko delo z uporabniki	3
Prostovoljec 14	94 (od 1.1. do 31.12.2014)	Vodenje programa (do 22.9.2014) Individualno delo z uporabniki	1,2
Prostovoljec 15	36 (od 1.12. do 31.12.2014)	Individualno in skupinsko delo z uporabniki	3
Skupaj št. prostovoljcev: 15	Skupaj št. ur: 1229		

UČINKI PROGRAMA

Udeleženci v programu so napredovali na učnem področju, razvijajo delovne navade in so bolj motivirani v procesu učenja. Otroci in mladostniki iz drugih jezikovnih in socialnih okolij hitreje izboljšujejo svoje znanje slovenskega jezika in se lažje vključujejo v novo okolje. V programu otroci in mladostniki svoje delovanje in sposobnosti razvijajo, jih nadgrajujejo, se družijo s svojimi sovrstniki, razvijajo pozitivno samovrednotenje in dvigajo občutek lastne vrednosti.

S sodelovanjem s starši otrok in mladostnikov ter sistematičnim delom z njimi dosegamo še boljše učinke programa. Ker opažamo težave pri sporazumevanju in vključevanju v novo okolje pri starših, ki prihajajo iz drugih jezikovnih in socialnih okolij, smo se odločili, da jim bomo v letu 2015 ponudili še Jezikovne delavnice in Delavnice za socialno vključevanje.

SODELOVANJE Z OKOLJEM

V zadnjih letih smo se intenzivno povezovali z različnimi nevladnimi organizacijami, in drugimi programi, ki se ukvarjajo s populacijo odvisnikov od prepovedanih drog: Zdrava pot, Zavod Pelikan Karitas, Projekt Človek, Center za pomoč odvisnikom, Center za zdravljenje odvisnih od prepovedanih drog, Zdravstveni dom dr. Adolfa Drolca, CSD Ptuj, LAS za preprečevanje odvisnosti Ptuj in drugi z namenom prepoznavanja in sodelovanja v programih dela z odvisniki.

O programih društva Ars Vitae smo obveščali javnost s pomočjo letakov, ki smo jih puščali na javnih mestih: osnovne šole v UE Ptuj, občinski uradi v UE Ptuj, Knjižnica Ivana Potrča, Šolski center Ptuj, Dijaški dom Ptuj, Zdravstveni dom Ptuj, veliko uporabnikov pa je prišlo k nam na podlagi ustnega izročila naših preteklih uporabnikov, ki so bili zadovoljni z našimi storitvami. Javnost smo obveščali tudi preko lokalnih medijev, objavljene smo imeli tudi prispevke v Ptujskem Tedniku in Ptujčanu, gostovali smo tudi v televizijski oddaji lokalne televizije Pe-tv.

V preteklosti smo skupaj s CSD Ptuj in CSD Murska Sobota smo organizirali strokovni posvet na temo odvisnosti od nedovoljenih drog v pomurski regiji ter sodelovali na raznih srečanjih, kjer smo predstavili problematiko odvisnosti v podravski regiji.

Ptuj, 30. 3. 2015

Predsednica društva:
Daniela Jurgec